

ZAKON O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom u cilju zaštite osoba s invaliditetom propisuju prava osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, zapošljavanje i rad te uređuju pojmovi osobe s invaliditetom i smanjene radne sposobnosti, zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom pod općim i posebnim uvjetima, osnivanje, djelatnost te upravna i stručna tijela u ustanovi za profesionalnu rehabilitaciju, zaštitnoj radionici i radnom centru, mjere za poticanje zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom, osnivanje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te odgovornost za povrede odredaba ovoga Zakona.

INVALIDITET I SMANJENA RADNA SPOSOBNOST

Članak 2.

(1) Osoba s invaliditetom je prema ovom Zakonu svaka osoba kod koje postoji tjelesno, osjetilno ili mentalno oštećenje koje za posljedicu ima trajnu ili na najmanje 12 mjeseci smanjenu mogućnost zadovoljavanja osobnih potreba u svakodnevnom životu.

(2) Osoba s invaliditetom smanjenih radnih sposobnosti je osoba čiji invaliditet u odnosu na sposobnosti osobe bez invaliditeta jednake ili slične životne dobi, jednake ili slične naobrazbe, u jednakim ili sličnim uvjetima rada, na jednakim ili sličnim poslovima ima za posljedicu trajnu ili na najmanje 12 mjeseci smanjenu mogućnost radno se osposobiti i zaposliti pod općim uvjetima.

(3) Iznimno, osobom s invaliditetom smanjenih radnih sposobnosti može se smatrati i osoba s invaliditetom čiji je radni učinak u granicama očekivanog, ali se na temelju smanjenih stvarnih i procijenjenih općih sposobnosti takve osobe ocijeni da je to u interesu očuvanja njezinih tjelesnih, osjetilnih i mentalnih sposobnosti.

Članak 3.

U smislu odredaba članka 2. ovoga Zakona, osoba s invaliditetom smanjenih radnih sposobnosti je:

1. osoba s invaliditetom, korisnik novčane naknade do zaposlenja koja je pravo na profesionalnu rehabilitaciju ostvarila na temelju propisa o socijalnoj skrbi,
2. osoba s profesionalnom nesposobnošću za rad koja je pravo na profesionalnu rehabilitaciju ostvarila prema propisima o mirovinskom osiguranju,
3. osoba koja je ostvarila pravo na profesionalnu rehabilitaciju prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata,
4. osoba koja je ostvarila pravo na profesionalnu rehabilitaciju prema propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,
5. učenik s teškoćama u razvoju koji je pravo na profesionalnu rehabilitaciju ostvario i učenik s većim teškoćama u razvoju prema propisima o srednjem školstvu,
6. osoba s invaliditetom starija od 21 godine koja pravo na profesionalnu rehabilitaciju ili rad ne može ostvariti prema propisima iz točke 1. do 4. ovoga članka.

Članak 4.

(1) Invaliditet i smanjenu radnu sposobnost osoba iz članka 3. točke 1. do 5. ovoga Zakona utvrđuje tijelo nadležno prema propisima iz tih točaka.

(2) Invaliditet i smanjenu radnu sposobnost osoba iz članka 3. točke 6. ovoga Zakona utvrđuje na temelju nalaza i mišljenja ovlaštenog vještaka u prvom stupnju ured državne uprave nadležan za socijalnu skrb.

(3) Postupak utvrđivanja invaliditeta i smanjene radne sposobnosti te ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom, njezinih roditelja, zakonskog zastupnika, skrbnika, izabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite, socijalnog radnika ili defektologa.

(4) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja ureda iz stavka 2. ovoga članka odlučuje ministarstvo nadležno za socijalnu skrb.

Članak 5.

U postupku rješavanja o zahtjevu za utvrđivanje invaliditeta i smanjene radne sposobnosti, kao i u postupku priznanja prava po ovome Zakonu, primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku.

II. PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Članak 6.

(1) Osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalno osposobljavanje i rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: profesionalna rehabilitacija) pod općim uvjetima, a ako je to potrebno zbog vrste i težine invaliditeta ili uspješnosti rehabilitacijskog procesa i u posebnim školama i ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, po prilagođenim ili posebnim programima.

(2) Profesionalna rehabilitacija obuhvaća sljedeće mjere i aktivnosti:

- utvrđivanje preostalih radnih i općih sposobnosti,
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,
- analizu tržišta rada, mogućnost zapošljavanja i uključenja u rad,
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja,
- radno osposobljavanje, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,
- informiranje i savjetovanje o pomoćnoj tehnologiji u učenju i radu,
- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu,
- savjetodavne prijedloge o primjeni različitih tehnologija i tehnika u učenju i radu uz procjenu mogućnosti primjene,
- pretprofesionalno učenje, planiranje i primjena odabrane tehnologije,
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije,
- tehničku pomoć, podršku, praćenje i procjenu rezultata,
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.

(3) Trajanje profesionalne rehabilitacije ovisi o preostalim radnim sposobnostima i složenosti njezinog organiziranja i izvođenja.

(4) Profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom organizira i izvodi ustanova za profesionalnu rehabilitaciju, srednja škola ili druga pravna osoba koja ispunjava uvjete za osposobljavanje propisane ovim i drugim zakonom.

(5) Praktični dio osposobljavanja za rad u tijeku profesionalne rehabilitacije izvodi se kod poslodavca, a iznimno u ustanovi za profesionalnu rehabilitaciju ili u specijaliziranoj obrazovnoj ustanovi.

Članak 7.

(1) O načinu ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom odlučuje u prvom stupnju područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojoj je osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena.

(2) Postupak ostvarivanja prava iz stavka 1. ovoga članka pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom, njezinih roditelja, zakonskog zastupnika, skrbnika, izabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite, socijalnog radnika ili defektologa. Zahtjevu se prilaže dokaz o utvrđenom invaliditetu i o smanjenoj radnoj sposobnosti.

(3) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja ustanove iz stavka 1. ovoga članka odlučuje Središnja služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Članak 8.

Brisan.

III. ZAPOŠLJAVANJE I RAD OSOBA S INVALIDITETOM

UVJETI ZAPOŠLJAVANJA

Članak 9.

- (1) Osobe s invaliditetom zapošljavaju se pod općim ili posebnim uvjetima.
- (2) Pod općim uvjetima zapošljavanja smatra se zapošljavanje osoba s invaliditetom po općim propisima koji uređuju područje rada i zapošljavanja.
- (3) Pod posebnim uvjetima zapošljavanja smatra se zapošljavanje u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: zaštitna radionica), kao i samozapošljavanje osoba s invaliditetom.
- (4) Pod posebnim uvjetima zapošljavaju se osobe s invaliditetom koje se na temelju radnih i općih uvjeta ne mogu pod općim uvjetima zaposliti ili zadržati radno mjesto uz primjenu olakšica iz članka 29. ovoga Zakona.

ZAPOŠLJAVANJE POD OPĆIM UVJETIMA

Članak 10.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, izvan proračunski fondovi, te pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima imati zaposleno:

- do 31. prosinca 2005. najmanje jednu zaposlenu osobu s invaliditetom na svakih 50 zaposlenih,
- do 31. prosinca 2008. najmanje jednu zaposlenu osobu s invaliditetom na svakih 42 zaposlenih,
- do 31. prosinca 2011. najmanje jednu zaposlenu osobu s invaliditetom na svakih 35 zaposlenih,
- do 31. prosinca 2014. najmanje jednu zaposlenu osobu s invaliditetom na svakih 25 zaposlenih,
- do 31. prosinca 2017. i nadalje najmanje jednu zaposlenu osobu s invaliditetom na svakih 20 zaposlenih.

(2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na poslodavca – fizičku ili pravnu osobu koji zapošljava manje od dvadeset radnika.

(3) Poslodavci iz stavka 1. ovoga članka dužni su dati prednost pri zapošljavanju osobi s invaliditetom ukoliko ista zadovoljava sve tražene uvjete propisane oglasom ili natječajem.

Članak 10.a

- (1) Svi poslodavci, osim poslodavaca iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona dužni su plaćati Poseban doprinos za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Poseban doprinos).
- (2) Osnovica za obračun Posebnog doprinosa jednaka je osnovici prema kojoj poslodavac ima obvezu obračuna doprinosa za zapošljavanje u skladu s propisima koji uređuju doprinose za obvezna osiguranja, a visina doprinosa obračunava se po stopi 0,1%.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, poslodavcu koji podliježe obvezi iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona, a nije zaposlio osobe s invaliditetom, visina doprinosa obračunava se po stopi od 0,2%.
- (4) Na obvezu obračunavanja, plaćanja, izvještavanja, dospijeca za uplatu, obvezu plaćanja zatezne kamate u slučaju neplaćanja Posebnog doprinosa u propisanom roku i ostale obveze poslodavca vezane uz Posebni doprinos te na mjerodavnost zaprimanja izvješća, evidentiranje, naplatu, nadzor, zastaru utvrđivanja i prava na naplatu Posebnog doprinosa, vođenje drugostupanjskog i prekršajnog postupka, primjenjuju se posebni propisi koji uređuju doprinose za obvezna osiguranja, kao i opći porezni propisi te provedbeni propisi doneseni na temelju istih, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (5) Poseban doprinos uplaćuje se u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa za obvezna osiguranja te prihoda za financiranje drugih javnih potreba kojeg donosi ministar financija.
- (6) Poseban doprinos iz stavka 2. ovoga članka započinje se obračunavati i uplaćivati s obračunom i uplatom doprinosa za obvezna osiguranja za siječanj 2005. godine

ODGODA ZA NOVOOSNOVANOG POSLODAVCA

Članak 11.

(1) Ministarstvo nadležno za rad može novoosnovanoj pravnoj osobi u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u vremenu uvođenja u rad, a najduže 24 mjeseca od dana početka rada, odgoditi obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona.

- (2) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka koja traži privremenu odgodu obveze zapošljavanja osoba s invaliditetom dužna je zahtjev detaljno obrazložiti.
- (3) U postupku rješavanja o zahtjevu za odgodom obveze zapošljavanja iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.
- (4) Primjerak rješenja o odgodi obveze zapošljavanja iz stavka 3. ovoga članka dostavlja se Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Fond).

SAMOZAPOŠLJAVANJE

Članak 12.

(1) Pod samozapošljavanjem osoba s invaliditetom u smislu ovoga Zakona smatra se:

1. osnivanje obrta ili zadruga,
2. osnivanje djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), te
3. osnivanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva čiji je osnivač osoba s invaliditetom ili više osoba s invaliditetom.

(2) Djelatnost iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka registrirana je samostalna djelatnost za čije je obavljanje odobrenje izdalo nadležno tijelo i koja je upisana u odgovarajući registar toga tijela.

(3) Djelatnost iz stavka 1. točke 3. ovoga članka registrirana je djelatnost upisana u Upisnik seljačkih gospodarstava ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava pri uredu državne uprave u jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave, odnosno upravnom tijelu Grada Zagreba nadležnom za poslove poljoprivrede i koja je upisana u registar obveznika poreza na dohodak sukladno propisima o porezu na dohodak.

RADNI ODNOS OSOBE S INVALIDITETOM

Članak 13.

(1) Osoba s invaliditetom zasniva radni odnos sklapanjem ugovora o radu ili na drugi način predviđen posebnim propisima i time stječe prava i preuzima obveze iz radnog odnosa i u svezi s radnim odnosom iz ovoga Zakona, Zakona o radu, drugih propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i sporazuma radničkog vijeća i poslodavca.

(2) Odredbe Zakona o radu koje se odnose na radnike s profesionalnom nesposobnošću za rad i s neposrednom opasnošću od nastanka invalidnosti primjenjuju se i na sve druge osobe s invaliditetom iz članka 3. ovoga Zakona.

(3) Zakonom o radu određeno najmanje trajanje otkaznog roka za osobu s invaliditetom dodatno se uvećava za mjesec dana, osim ako je otkaz skrivila ta osoba.

(4) Osoba s invaliditetom ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje 24 radna dana.

(5) Nositelj osiguranja zapošljavanja iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona ili druga fizička ili pravna osoba može s poslodavcem ugovoriti uvjete prilagođavanja osoba s invaliditetom za rad u svezi s radnim mjestom, radnim vremenom, dužinom trajanja i načinom praćenja prilagođavanja, stručnim nadzorom, ocjenjivanjem radnih sposobnosti, snošenjem troškova prilagođavanja i iznosom tih troškova te o drugim međusobnim odnosima.

Članak 14.

Brisan.

RAD U RADNOM CENTRU

Članak 15.

(1) Osobi s invaliditetom koja se na temelju radnih i općih sposobnosti ne može zaposliti i održati zaposlenje u posebnim uvjetima kod poslodavca ili u zaštitnoj radionici može se osigurati rad u radnom centru.

(2) Osoba s invaliditetom na radu u radnom centru ima položaj korisnika usluga.

(3) Upućivanje osobe s invaliditetom na rad u radni centar mogu zahtijevati ta osoba, njezin zakonski zastupnik ili skrbnik ili druga fizička ili pravna osoba.

(4) O radu osobe s invaliditetom u radnom centru odlučuje u prvom stupnju centar za socijalnu skrb nadležan prema prebivalištu osobe s invaliditetom, a u drugom stupnju ministarstvo nadležno za socijalnu skrb.

IV. USTANOVA ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU, ZAŠTITNA RADIONICA I RADNI CENTAR

USTANOVA ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU

Članak 16.

- (1) Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: ustanova) je prema ovom Zakonu ustanova osnovana u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom prema odredbama članka 6. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Ustanovu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatski zavod za zapošljavanje, udruge poslodavaca, sindikati, udruge osoba s invaliditetom, humanitarne udruge, vjerske zajednice i druge pravne i fizičke osobe.
- (3) Ustanova mora za osnivanje i rad ispunjavati uvjete u pogledu prostora, opreme te stručnih radnika.
- (4) Uvjete za osnivanje i rad iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb.
- (5) Ako su ustanovu osnovala dva ili više osnivača, njihova međusobna prava i obveze uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.
- (6) Ustanove za profesionalnu rehabilitaciju mogu biti osnivači zaštitnih radionica i radnih centara.

Članak 17.

Statutom ustanove uređuju se sva značajna pitanja vezana uz organizaciju i rad ustanove, a osobito: sustav organizacije, sastav i djelokrug upravnog vijeća, sastav i djelokrug stručnog vijeća, ovlaštenja ravnatelja te položaj i prava osoba s invaliditetom za vrijeme profesionalne rehabilitacije u ustanovi.

Članak 18.

- (1) Sredstva za rad ustanove osiguravaju osnivač i Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.
- (2) Ustanova može ostvariti prihode i pružanjem ugovorenih usluga korisnicima, prodajom proizvoda nastalih u tijeku profesionalne rehabilitacije te od darova.

Članak 18.a

- (1) Ustanova može posredovati pri zapošljavanju korisnika na povremenim poslovima bez zasnivanja radnog odnosa za vrijeme trajanja profesionalne rehabilitacije i korisnika koji su profesionalno rehabilitirani, a na skrbi su ustanove.
- (2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati i:
 - domovi socijalne skrbi koji obavljaju i djelatnost srednjeg školstva za korisnike na školovanju i nakon završetka školovanja,
 - domovi socijalne skrbi za osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjima za svoje korisnike koje nemaju radnu sposobnost u okviru psihosocijalne rehabilitacije,
 - domovi socijalne skrbi za korisnike sa smanjenom radnom sposobnošću.

ZAŠTITNA RADIONICA

Članak 19.

- (1) Zaštitna radionica osniva se u svrhu zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom.
- (2) Zaštitna radionica je ustanova ili trgovačko društvo koja zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih.
- (3) Zaštitna radionica je obvezna osigurati usluge službe medicine rada u svrhu zdravstvenog nadzora primjerenog opasnostima i štetnostima za zdravlje, sigurnost i daljnje smanjenje radne sposobnosti osoba s invaliditetom te osigurati najmanje jednom u dvije godine periodične preglede tih osoba kao i provođenje mjera sukladno preporuci specijalista medicine rada.

Članak 20.

- (1) Zaštitnu radionicu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, Hrvatski zavod za zapošljavanje, udruga osoba s invaliditetom, udruga poslodavaca, sindikat, humanitarna udruga, vjerska zajednica ili druga fizička i pravna osoba.
- (2) Ako su zaštitnu radionicu osnovala dva ili više osnivača njihova međusobna prava i obveze uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

Članak 21.

- (1) Domaći i strani poslodavac može osnovati posebnu radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom.
- (2) Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom ostvarit će status zaštitne radionice ako zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj radnika u radnoj jedinici, a najmanje šest osoba s invaliditetom te ako je aktom poslodavca osnovana kao posebna obračunska jedinica.

(3) U slučaju da radna jedinica ostvari status zaštitne radionice na nju se odgovarajuće primjenjuju odredbe ovoga Zakona ili drugog zakona o zaštitnim radionicama.

RADNI CENTAR

Članak 22.

(1) Radni centar je prema ovom Zakonu ustanova koja skrbi radom o osobama s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti ili održati zaposlenost u općim ili posebnim uvjetima.

(2) Osobom s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka smatra se osoba koja ne postiže radni učinak veći od 50% primjeren njezinoj dobi, stručnoj spremi i uvjetima rada.

(3) Radni centar osniva se i radi radno-terapijskih aktivnosti u okviru rehabilitacije i rehabilitacije osoba s invaliditetom.

(4) Radni centar mora imati na radu najmanje 80% osoba s invaliditetom u odnosu na broj osoba u radnom odnosu.

(5) Radni centar mora za svoj rad ispunjavati uvjete u pogledu prostora, opreme te stručnih radnika.

(6) Uvjete za rad iz stavka 5. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb.

Članak 23.

(1) Radni centar može osnovati svaka domaća i strana fizička i pravna osoba.

(2) Radni centar može se osnovati kao posebna ustrojstvena jedinica zaštitne radionice.

(3) Sredstva za rad radnog centra osiguravaju osnivač i Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(4) Radni centar može primati darove domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba.

V. ZAJEDNIČKE ODREDBE

UPRAVNO VIJEĆE

Članak 24.

(1) Radom ustanove iz članka 16. ovoga Zakona, zaštitne radionice i radnog centra upravlja upravno vijeće.

(2) Broj i sastav članova upravnog vijeća utvrđuje se aktom o osnivanju ili statutom.

(3) Predsjednika i članove upravnog vijeća imenuje osnivač.

(4) Upravno vijeće imenuje se na vrijeme od četiri godine.

(5) Radom zaštitne radionice osnovane kao trgovačko društvo upravlja se na način propisan Zakonom o trgovačkim društvima.

Članak 25.

(1) Upravno vijeće raspravlja i odlučuje o svim pitanjima predviđenim zakonom i aktom o osnivanju.

(2) Rad upravnog vijeća je javan, osim kada se raspravlja i odlučuje o pitanjima vezanim uz osobne podatke, kao i o pitanjima i činjenicama čijim bi iznošenjem u javnost moglo doći do nanošenja moralne, poslovne i materijalne štete ustanovi, zaštitnoj radionici ili drugoj fizičkoj i pravnoj osobi.

(3) Statutom se pobliže utvrđuje u kojim slučajevima je isključena javnost.

STRUČNO VIJEĆE

Članak 26.

(1) Stručno vijeće obvezno se osniva u ustanovi, zaštitnoj radionici i radnom centru ako je broj osoba s invaliditetom na osposobljavanju ili radu veći od 30.

(2) Djelokrug, imenovanje i sastav stručnog vijeća određuju se aktom o osnivanju ili statutom.

(3) Rad stručnog vijeća je zatvoren za javnost kad se raspravlja o osobnim stvarima osobe s invaliditetom, kao i u slučajevima utvrđenim statutom.

RAVNATELJ

Članak 27.

(1) Ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje te predstavlja i zastupa ustanovu, zaštitnu radionicu osnovanu kao ustanovu i radni centar.

(2) Ravnatelja imenuje upravno vijeće na vrijeme od četiri godine uz prethodnu suglasnost osnivača. Ista osoba može se ponovo imenovati za ravnatelja.

(3) Za ravnatelja može biti imenovana osoba koja ima visoku stručnu spremu društvenog smjera i najmanje tri godina radnog iskustva u struci.

ODGOVORNOST ZA OBVEZE

Članak 28.

(1) Ustanova iz članka 16. ovoga Zakona, zaštitna radionica osnovana kao ustanova i radni centar odgovaraju za obveze cijelom svojom imovinom.

(2) Osnivač ustanove iz stavka 1. ovoga članka solidarno i neograničeno odgovara za njezine obveze.

VI. OLAKŠICE I POTICAJI PRI ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

OLAKŠICE PRI ZAPOŠLJAVANJU

Članak 29.

(1) Poslodavac koji zapošljava osobe s invaliditetom pod općim uvjetima ima pravo na iste olakšice kao i poslodavac koji zapošljava osobe s invaliditetom pod posebnim uvjetima i to:

1. pravo na porezne olakšice predviđene posebnim propisima,

2. pravo na novčani poticaj, i

3. pravo na poticaje predviđene posebnim ugovorom o zapošljavanju osoba s invaliditetom sklopljenim s Fondom, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, nadležnom službom socijalne skrbi, jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave ili s drugim poslodavcem (u daljnjem tekstu: nositelj osiguranja zapošljavanja).

(2) Prava iz stavka 1. ovoga članka pripadaju poslodavcu i osobi s invaliditetom koja se samozapošljava bez obzira je li osoba s invaliditetom bila prethodno prijavljena u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(3) Poticaji iz stavka 1. ovoga članka ugovoreni s nositeljem osiguranja zapošljavanja su jednokratna materijalna davanja, sredstva za prilagodbu radnog mjesta i uvjeta rada, kreditna sredstva po povoljnijim uvjetima namijenjena kupnji strojeva, opreme, alata ili pribora potrebnog za zapošljavanje osobe s invaliditetom te sredstva naknade razlike zbog smanjenog radnog učinka ili za sufinanciranje troškova osobnog asistenta (pomagača u radu) osobe s invaliditetom u tijeku rada.

NOVČANI POTICAJ

Članak 30.

(1) Novčani poticaj poslodavcu koji zapošljava osobu s invaliditetom određuje se u visini uplaćenog doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje i doprinosa za zapošljavanje obračunatog i uplaćenog sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja.

(2) Novčani poticaj osobama s invaliditetom po osnovi samozapošljavanja određuje se u visini uplaćenog doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje.

(3) Poslodavac iz stavka 1. ovoga članka podnosi Fondu zahtjev za isplatu novčanog poticaja kojem prilaže:

– obračun novčanog poticaja s podacima o osobama s invaliditetom i uplaćenim doprinosima iz stavka 1. ovoga članka,

– dokaz da su za sve radnike uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja,

– dokaz da je osobi s invaliditetom isplaćena plaća s pripadajućom obračunskom listom, a prvi put i dokaz o zapošljavanju osobe s invaliditetom.

(4) Osoba s invaliditetom iz stavka 2. ovoga članka podnosi Fondu zahtjev za isplatu novčanog poticaja kojem prilaže:

– obračun novčanog poticaja s podacima o osobi s invaliditetom i uplaćenim doprinosima iz stavka 2. ovoga članka,

– dokaz da su za isto razdoblje uplaćeni doprinosi za obvezno osiguranje za podnositelja zahtjeva, a prvi put i dokaz o prijavi na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje te dokaz o invaliditetu.

(5) Zahtjev za isplatu novčanog poticaja osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu podnijeti najranije po isteku tromjesečja u kojem su doprinosi uplaćeni za uplate u prethodnom tromjesečju. Novčani poticaj se isplaćuje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva s obaveznim priložima.

(6) Ovlašćuje se Fond da javno i na pristupačan način objavi način ostvarivanja prava na novčani poticaj te da putem nadležnih upravnih tijela kod poslodavca nadzire pravilnost obračuna novčanog poticaja i vjerodostojnost priloženih dokaza.

SREDSTVA POSEBNE NAMJENE**Članak 31.**

- (1) Zaštitna radionica može primati pomoći i darove u novcu ili materijalnim sredstvima.
- (2) Namjenu pomoći, odnosno dara određuje darovatelj.
- (3) Pomoć i darovi u novcu ne smiju se koristiti za isplate radnicima koje se prema poreznim propisima smatraju dohotkom.
- (4) Pomoći i darove u novcu ili drugim materijalnim sredstvima zaštitna radionica vodi i koristi kao sredstva posebne namjene.
- (5) Sredstva posebne namjene vode se na posebnom računu. Korisnici sredstava posebnog računa iz stavka 1. ovoga članka dužni su za svaku financijsku godinu donijeti i Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje dostaviti financijsko izvješće o prihodima i rashodima sredstava posebne namjene.
- (6) Novčana sredstva posebne namjene iz stavka 1. ovoga članka koja nisu utrošena za namjene iz stavka 2. ovoga članka moraju se uplatiti u Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 32.

Brisan.

VII. FOND ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM**Članak 33.**

- (1) Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Fond) je javna ustanova koju uredbom osniva Vlada Republike Hrvatske.
- (2) Fondom upravlja upravno vijeće od najmanje sedam članova koje imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske tako da budu zastupljeni predstavnici poslodavaca, sindikata i udruga invalida.
- (3) Odluke upravnog vijeća izvršava ravnatelj Fonda, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske.
- (4) Prihodi Fonda su:
 1. sredstva Posebnog doprinosa iz članka 10.a ovoga Zakona,
 2. sredstva iz državnog proračuna,
 3. neutrošena sredstva posebne namjene iz članka 31. ovoga Zakona i
 4. drugi prihodi ostvareni na temelju zakona i drugih propisa, te darovi i pomoći u novcu domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba.
- (5) Fond obavlja poslove:
 - provođenja politike razvitka i unaprjeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom,
 - financiranja ili sufinanciranja ustanova iz članka 16. ovoga Zakona i radnih centara,
 - isplate novčanog poticaja,
 - financiranja ili sufinanciranja programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom,
 - nadzora ostvarivanja prava na novčani poticaj i korištenja drugih sredstava Fonda,
 - druge poslove predviđene uredbom o osnivanju Fonda i statutom Fonda.

Članak 34.

- (1) Nadzor nad korištenjem sredstava Fonda obavlja nadležna inspekcija sukladno posebnom zakonu.
- (2) Fond je ovlašten pozvati korisnika sredstava Fonda da u roku koji ne može biti kraći od tri radna dana, ni duži od osam radnih dana otkloni greške u obračunu novčanog poticaja ili u zahtjevu za odobrenje sredstava Fonda po drugoj osnovi, ili da priloži nedostajuće dokaze.
- (3) Korisnik sredstava Fonda dužan je Fondu naknaditi štetu:
 - ako je sredstva Fonda ostvario na osnovi neistinitih ili netočnih podataka ili na drugi protupravni način, odnosno u većem opsegu nego što mu pripadaju,
 - ako je sredstva Fond koristio protivno namjeni radi koje su mu odobrena.
- (4) Korisnik sredstava Fonda dužan je Fondu vratiti sredstva stečena bez pravne osnove.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 35.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. koja prilikom zapošljavanja ne da prednost osobi s invaliditetom (članak 10. stavak 3.),
2. koja prema osobi s invaliditetom postupi protivno odredbama članka 13.,
3. koja sredstva posebne namjene koristi nenamjenski (članak 31. stavak 2. i 3.),
4. koja sredstva posebne namjene ne vodi na posebnom računu (članak 31. stavak 5.),
5. koja ne donese ili ne dostavi godišnje financijsko izvješće o sredstvima posebne namjene (članak 31. stavak 5.),
6. koja u Fond ne uplati neutrošena sredstva posebne namjene (članak 31. stavak 6.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac - fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

IX. NADZOR

Članak 36.

Nadzor nad zakonitošću rada, općih akata i nadzor nad stručnim radom nad ustanovama iz članka 16. ovoga Zakona i nad radnim centrom obavlja ministarstvo nadležno za socijalnu skrb.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Zaštitna radionica dužna je broj zaposlenih osoba s invaliditetom uskladiti s odredbama članka 19. stavka 2. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 38.

Zaštitna radionica dužna je svoj statut uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 39.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 40.

Ministar nadležan za rad i socijalnu skrb donijet će pravilnike iz članka 14. stavka 3., članka 16. stavka 5., članka 22. stavka 6. i članka 36. stavka 2. ovoga Zakona u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 41.

Fond će odluku o načinu ostvarivanja prava na novčani poticaj iz članka 30. ovoga Zakona donijeti i objaviti u »Narodnim novinama« u roku od dva mjeseca od dana početka rada ravnatelja Fonda.

Članak 42.

Novčani poticaj iz članka 30. ovoga Zakona počinje se isplaćivati u roku od mjesec dana od dana objavljivanja odluke iz članka 41. ovoga Zakona.

Članak 43.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o poduzećima za zapošljavanje invalida (»Narodne novine«, br. 57/89. i 26/93.) i Zakon o određivanju poslova i radnih zadataka na kojima se zapošljavaju slijepi invalidi rada odnosno slijepi invalidne osobe (»Narodne novine«, br. 12/79. i 26/93.).

Članak 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 100-03/02-01/01

Zagreb, 22. studenoga 2002.